

SAMVERKAN MALMÖ STAD – MALMÖ HÖGSKOLA

En Kartläggning av samverkansaktiviteter 2010

Magnus Johansson
Mats Andersson
Ketil Nordesjö

MALMÖ HÖGSKOLA

*Institutionen för Urbana studier i samverkan med
Centrum för tillämpad arbetslivsforskning*

INNEHÅLL

INNEHÅLL	2
INLEDNING	3
TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
DISPOSITION	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ATT KARTLÄGGA OCH/ELLER MÄTA SAMVERKAN	5
<i>Ekonomiska transaktioner</i>	6
<i>Deltagare vid frukostmöten och/eller seminarier</i>	7
FORSKNING I SAMVERKAN	14
SJU OMRÅDEN FÖR SAMVERKAN HÖSTEN 2010	14
<i>Skolutveckling</i>	14
<i>Stadsutveckling</i>	16
<i>Migration och Integration</i>	18
<i>Nya medier och IT</i>	20
<i>Entreprenörskap</i>	20
<i>Sociala frågor, hälsa samt ungdomsfrågor</i>	21
<i>Idrotten i samhället</i>	23
ÖVRIGA EXEMPEL PÅ SAMVERKAN	23
<i>Utvärderingar</i>	23
<i>Organisationsutveckling och lärande</i>	23
<i>Uppdragsutbildning</i>	24
<i>Styrelseuppdrag och referensgrupper</i>	24
SLUTSATSER	25

INLEDNING

Samverkan är inte längre något som offentliga aktörer väljer att göra eller inte göra. Det verkar mer vara en arbetsform för att över huvudtaget klara sin verksamhet (jmf Danmark 1999 s.9). Mängder av initiativ och projekt pågår runt om i landet där man, i Nationalencyklopedins ordalag, *gemensamt handlar för visst syfte* (NE 2010). Samverkan kan innebära både handlingar och relationer mellan parter och i följande rapport fokuserar vi på Malmö stad och Malmö högskolas samverkande handlingar och relationer.

Ambitionen med denna rapport är att redovisa de samverkansaktiviteter som pågår mellan parterna. **Syftet** är dels att ge en bild av vad för slags samverkan som pågår, inom vilka området men också att verka som underlag för vidare utveckling av samverkan. Förhoppningen är att rapporten kan stimulera till diskussioner om den samverkan som redan pågår men även ge inspiration till nya samverkansaktiviteter.

Trots en god ambition är en kartläggning av denna karaktär till sin natur näst intill omöjlig att få komplett eller känna sig klar med. I skrivandets stund initieras säkert nya samverkansprojekt som riskerar hamna utanför denna rapport. Förhoppningen är dock att rapporten täcker in alla de områden som parterna samverkar kring och även ger en bild av hur mycket samverkan som sker i dessa områden. *Var samverkas det mycket och var samverkas det mindre?*

Kartläggningsarbetet initierades av *Forum för samverkan* från Malmö högskola samt *Institutet för hållbar stadsutveckling* och påbörjades i juni 2010. Kartläggningen har genomförts av Magnus Johansson (Forum för samverkan och ISU), Mats Andersson och Kettil Nordesjö (CTA¹, Malmö högskola). Arbetet har inneburit försök att utveckla och pröva olika sätt att mäta samverkan, både kvantitativa och kvalitativa. Det har handlat om att identifiera indikatorer för samverkan. Genom att kombinera flera indikatorer, som var och en för sig mäter och beskriver olika aspekter av samverkan, tror vi oss här kunna återge en bredare bild av samverkan och ge ett starkare underlag för utvecklingen av samverkansområden. Utöver själva resultatet kring samverkan hoppas vi även med denna rapport kunna bidra till metodutveckling gällande indikatorer för att mäta och beskriva samverkan mellan högskola och det omgivande samhället.

Resultatet av kartläggningen redovisas i rapporten efter sju teman/områden:

- *Skolutveckling*
- *Stadsutveckling*
- *Migration*
- *Nya medier och IT*

¹ Centrum för tillämpad arbetslivsforskning

- *Entreprenörskap*
- *Sociala-, hälso- och ungdomsfrågor*
- *Idrottsfrågor*

Inom dessa områden pågår mycket samverkansaktiviteter och under några av dem har arbetet pågått en längre tid. Här finns exempel på samverkan som är institutionaliserad och väl organiserad. Men det finns också samverkansaktiviteter av mer lös karaktär där parterna mer börjat ”känna” på varandra. Det finns också mycket aktiviteter och enskilda initiativ som inte låter sig inordnas under något av de specifika områdena. Ett exempel är uppdrags-, utbildning och utvärdering. Denna typ av samverkansaktiviteter redovisas därav separat.

Tillvägagångssätt

Det finns flera fallgropar när det gäller att skapa en lägesbeskrivning av samverkan mellan två så stora och breda organisationer som Malmö högskola och Malmö stad. Människor definierar begreppet *samverkan* olika och vissa aktiviteter glöms ibland bort. Arbetet startade med en kartläggning av högskolans organisation. Vilka områden, enheter och fakulteter finns och vilka personer på dessa bör kontaktas? Personerna var oftast enhetschefer, forskningskoordinatorer, administratörer eller informatörer. De kontaktades inledningsvis via e-post och flera med uppföljande telefonsamtal. Vid kontakt efterfrågades också förslag på vidare kontakt och har på så vis skapat en snöbollseffekt i vissa led. Kontakterna har dokumenterats.

Parallellt med detta arbete har en noggrann och systematisk genomgång gjorts av www.mah.se, www.malmo.se och via Malmö högskolas nya databas *Forskarnavet* www.forskarnav.mah.se samt en friare sökning via www.google.se på jakt efter samverkansaktiviteter mellan de båda aktörerna². Poängen med de båda tillvägagångssätten, internetsökning och direktkontakt, var att fånga dels de aktiviteter som kommuniceras, visas upp och finns nerskrivna i officiella dokument. Men också att få fatt i de mer diffusa samverkansaktiviteter som pågår, men som kanske är svårare eller inte går att dokumentera.

Disposition

Efter denna inledning diskuteras i nästa avsnitt möjligheter/svårigheter att kartlägga samverkan. Därefter presenteras den samverkan som sker inom de sju områden som identifierats samt korta beskrivningar av andra samverkansaktiviteter. Avslutningsvis dras slutsatser utifrån det material som presenteras i rapporten samt förslag på vidare diskussionsämnen för de båda parterna.

² För fullständig sammanställning över internetkällor se bilaga 1

ATT KARTLÄGGA OCH/ELLER MÄTA SAMVERKAN

Samverkan innebär att olika praktiker möts. I detta fall; möten mellan forsknings- och utbildningspraktiker vid Malmö högskola respektive praktiker i Malmö stad. En professionell praktik växer fram i ett organisatoriskt sammanhang som präglas av kulturella och ekonomiska strukturer, normer och traditioner, erfarenhetsbaserad kunskap, forskningskunskap etc. Praktiken förändras ständigt genom de dagliga handlingar som utförs av de individer som verkar inom en viss praktik. På samma sätt påverkar också praktiken de individer som verkar inom den. Inom olika praktiker dominerar sannolikt skilda former av samverkan. I några fall är säkert samverkan en naturlig del av vardagen och därmed något man inte tänker på: - *Så har vi alltid gjort...*

Att börja arbeta inom en viss praktik, t ex skolan, innebär både att man påverkar praktiken genom sitt sätt att agera, i till exempel val av undervisningsmetoder och förhållningssätt till sina elever, samtidigt som man socialiseras in i praktiken – man ”blir lärare”. Mötena mellan olika praktiker som sker genom samverkan innebär också att nya praktiker skapas – samverkanspraktiker. Att delta i samverkan kan innebära en möjlighet att berika sin egen praktik och utveckla sin professionella roll. Det kan också innebära konflikter mellan den egna praktiken och samverkan, t ex om samverkan upplevs som något som konkurrerar med ordinarie arbetsuppgifter. Sannolikt är det lättare att etablera samverkan mellan praktiker som ligger nära varandra, t ex skolforskning och skola. Samverkan kan också vara något som drivs på och är beroende av engagerade individer – eldsjälar – inom en viss praktik. Vissa former av samverkan kanske är unika och beroende av specifika omständigheter. En form av samverkan som fungerar i ett fall kanske inte kan tillämpas rakt av i andra sammanhang.

I början 1980-talet myntade organisationsforskaren Carol Weiss begreppet *knowledge creep*. Begreppet är ett försök att beskriva det fenomen som hon fann i sina studier av professionellas utövande av sitt yrke och i vilken mån de påverkades och använde sig av forskningskunskap. Mer än hälften av Weiss respondenter hävdade att de använde sig av forskningsresultat i sitt arbete men majoriteten hade svårt att förklara när eller hur. Kunskapen sades *krypa* in i praktiken genom en mängd enskilda handlingar.

Vi tror att man i fråga om samverkan kan prata om ett liknande fenomen där samverkan *kryper* in i organisationer. Den är ibland svår att urskilja och flera av oss gör det oreflekterat i vårt dagliga arbete; läser/skriver e-post och rapporter, ringer samtal, deltar i möten, löser gemensamma problem och - ja! Samverkar. Vissa aktiviteter är enklare att definiera som samverkan men andra glöms bort eller helt enkelt inte framstår som samverkan vid en första anblick. Denna kartläggning är ett sätt att försöka beskriva hur samverkan ”kryper” in i den dagliga verksamheten inom respektive organisation. Men vad är det som kryper in i våra organisationer? Vad är ”samverkan”? Är det möjligt att främja vissa former av krypande? I vilken mån kan man stimulera olika former av samverkan?

Om man vill försöka mäta och kartlägga samverkan ställs man inför utmaningen att avgöra hur man kan säkerställa validiteten och reliabiliteten. När det gäller

validitet är frågan vad vi lägger i begreppet "samverkan". När kan vi vara säkra på att det är just "samverkan" vi studerar? Ett sätt (deduktivt) är att från början slå fast ett antal definitioner av samverkan för att därefter försöka ta reda på i vilken utsträckning detta sker. Ett annat (induktivt) är att utgå ifrån vad personer i organisationen själva beskriver som "samverkan". Båda strategierna har för och nackdelar. Och när det gäller reliabiliteten då, går det att upprepa och jämföra olika kartläggningar? Om högskolan om ett år vill veta om samverkan ökat eller minskat, är detta då möjligt?

När man i forskningssammanhang försöker beskriva samverkan arbetar man ofta abduktivt, dvs. man rörs mellan att utgå från i förväg bestämda definitioner samtidigt som man är öppen för vad man hittar i samband med kartläggningen och låter detta påverka definitionerna. Detta förhållningssätt har nyttjats i denna kartläggning. Det innebär också att samverkan inledningsvis hålls väldigt löst och betecknar så gott som all verksamhet, kontakt eller händelse som sträcker sig längre än ett enskilt e-postmeddelande eller enstaka lunchmöte och/eller telefonsamtal mellan parterna.

Under arbetet med kartläggningen har vi haft anledning att fundera över tänkbara indikatorer för samverkan. Indikatorer kan användas för att synliggöra om vissa former av samverkan ökar eller minskar. Det kan vara ett sätt att synliggöra trender på kort och lång sikt. Det underlättar också om man vill jämföra samverkan mellan olika områden. En svårighet med att hitta indikatorer för samverkan är att det kan definieras på en mängd olika sätt. Eftersom mycket av samverkan sker informellt – *kryper in i organisationer* – kan det vara svårt att hitta indikatorer som ger en rättvis bild. Nedan kommer vi att diskutera några indikatorer för att illustrera de utmaningar man kan ställas inför.

Ekonomiska transaktioner

En indikator på samverkan mellan två stora organisationer är de ekonomiska transaktioner mellan parterna. Begränsningen med denna indikator är att all samverkan som inte rymmer en monetär transaktion faller utanför och missas helt. Men fördelen är att all ekonomisk verksamhet mellan parterna går att identifiera och den säger även något om storleken på samverkansaktiviteten.

En översikt av de ekonomiska transaktionerna mellan Malmö högskola och Malmö stad visar att **transaktioner för första delen av 2010 mellan parterna uppgår till ca 6 miljoner kr** (se bilaga Y, lista för 2009 finns i en av flikarna). Påpekas bör då även göras att detta är transfererade pengar. Arbetet kan mycket väl ha utförts där fakturering ännu ej ägt rum och därför inte heller finns med. Det omvända är också möjligt att fakturering skett i förväg och alltså återspeglar verksamhet som ännu inte utförts. Nedan följer ett kort utdrag ur Exceldokumentet:

- **204002** MIM Malmö stad
- **253004** ISU Green Clime Adapt/Kruise
- **317042** Handled.skap o utbildn.des 7,5
- **336051** Naturskolan NMS Malmö stad
- **336059** Flerspr barnskötare Malmö stad

- **317011** Ramavtal för utvärld Malmö stad³
- **336060** Forskningscirkel Komvux

Siffrorna ovan indikerar projektnummer med efterföljande projektnamn. Dessvärre finns det inga ansvariga angivna till varje projekt i detta dokument. Dock bör detta finnas i något av högskolans administrativa system, exempelvis IM där varje projektansvarig har tillgång till sitt eller sina projekt för att kontera projekten. För närvarande (hösten 2010) vet vi inte om det är möjligt att koppla redovisningen av ekonomiska transaktioner till de administrativa system där ansvariga för respektive projekt finns noterade.

Som nämnts kan *ekonomiska transaktioner* vara en ”trubbig” indikator på samverkan. Men den samverkan som sker har inte desto mindre ett ekonomiskt värde, inte minst i den arbetstid som läggs på olika samverkansaktiviteter. Samverkan kan också generera ett ekonomiskt värde, till exempel genom att bidra till utveckling av olika verksamheter, som i sin tur kan innebära ökad kostnadseffektivitet. Det är därför av intresse att hitta och pröva ekonomiska indikatorer som kan synliggöra både kostnader och vinster med samverkan. Den har också ett värde genom att den skapar olika former av socialt kapital. När tjänstemän och forskare på olika sätt ställer upp i olika sammanhang bidrar man till att skapa tillit mellan högskolan och staden. Värdet av denna tillit är svårt (eller kanske omöjligt) att mäta i ekonomiska termer, men den är sannolikt avgörande för att etablera olika former av samverkan.

Deltagare vid frukostmöten och/eller seminarier

En annan indikator för samverkan är deltagande i olika aktiviteter, till exempel deltagande frukostmöten och/eller seminarier. Ett exempel är de seminarier som anordnas av *Institutet för Hållbar stadsutveckling*⁴ (ISU). ISU bildas 2007 som ett femårigt samarbetsprojekt mellan Malmö stad och Malmö högskola. Institutet anordnar regelbundet frukostmöten och seminarier. En sammanställning av deltagarlistorna från de nio frukostmöten som genomförts under 2009 och det första som genomförts 2010 visar att 171 unika personer deltagit i ett eller flera av dessa möten. Flera av personerna har också deltagit i seminarier och konferenser som anordnats av ISU. Utöver dessa har ytterligare 115 unika personer deltagit i aktiviteter utöver frukostmötena. Av dessa har 64 personer deltagit i minst ett frukostmöte och ytterligare 24 personer deltagit i minst ett seminarium och en timmes tid dvs. Av de sammanlagda 286 personerna kom 88 från Malmö stad. Övriga deltagare kom från andra kommuner, näringslivet, högskolor, ideella-, kommunala- och regionala organisationer. Dessutom deltar även enskilda privatpersoner i frukostmötena och seminarier.⁵

Den tid som anställda lägger ner på att delat i olika samverkansaktiviteter kan ses som ett mått på samverkan. Vem som deltar i vilka aktiviteter är ett sätt att

³ under ramavtalet finns 8-10 projekt. Det finns även ett avtal kallat *Vuxnas lärande i arbetslivet* som innehåller fyra underprojekt.

⁴ ISU presenteras mer ingående nedan under rubriken *Hållbar stadsutveckling*.

⁵ Persson, Bengt (2010) *ISU – Institutet för Hållbar stadsutveckling. Utvärdering av verksamhetens tre första år*. Landskapsarkitekterna i Lund AB, s. 13

illustrera hur samverkan *kryper in* i olika organisationer även om det kan vara svårt att peka på konkreta resultat av att anställda deltar i ett frukostmöte. En brist med detta mått är att deltagandet inte behöver indikera att man arbetar aktivt med samverkan. En positiv bieffekt av denna typ av samverkan är dock att nya samverkansparten kan hitta varandra.

FORSKNING I SAMVERKAN

Ett annat exempel på hur samverkan kan krypa in i organisationer är genom forskning. Vid Malmö högskola har flera starka forskningsmiljöer utvecklats. Om man ser till forskningsproduktivitet (antal vetenskapliga artiklar i förhållande till forskningsintäkterna) ligger Malmö högskola på tredje plats bland landets lärosäten. Forskningsvolym kan också mätas i antalet publicerade artiklar och i årsarbeten. Från 2007 till 2009 ökade antalet publicerade artiklar från 165 till 238. 2009 registrerades 245 årsarbeten. 2009 fanns det 218 registrerade forskarstuderande. Många forskare driver flera forskningsprojekt eller forskar på halvtid, vilket innebär att betydligt fler anställda deltar i olika forskningsprojekt. 2009 bestod 52 % av forskningsintäkterna av externa bidrag, med KK-stiftelsen, Region Skåne och Vetenskapsrådet som de största finansiärerna

Ovan diskuterade vi utmaningarna att beskriva eller mäta olika former av samverkan. Detta gäller också forskning. Vid Malmö högskola sker forskning i direkt samverkan med anställda inom Malmö stad, till exempel i form av forskningscirkular. Då är det de anställda som utför forskningen och står för huvuddelen av kunskapsproduktionen. Det finns också exempel på projekt där forskare utför huvuddelen av kunskapsproduktionen, men där man löpande för en dialog med anställda inom staden. Det finns också exempel på projekt där Malmö stad står i fokus för en undersökning, men där forskarna själva formulerat problemet. Slutligen finns det exempel på projekt som är mer ”renodlade” forskningsprojekt, dvs. forskningen utförs inte specifikt med Malmö stad i åtanke. Inte desto mindre kan forskningsresultaten vara användbara för att utveckla olika verksamheter i staden.

Sökningen via webben efter olika former av samverkansprojekt identifierade över 50 stycken fleråriga forskningsprojekt som sker i samverkan med Malmö stad eller där resultaten på olika sätt kan bidra till att utveckla verksamheter inom Malmö stad. Inom dessa projekt arbetar över 70 forskare på hel eller deltid. Läger man till de forskare som vekat som ledare för forskningscirkular (17) får man över 80 personer. Detta är sannolikt i underkant eftersom alla forskare ännu inte hunnit registrera sina projekt i *Forskarnavet*. Vid Malmö högskola pågår också två nationella forskarskolor vars verksamhet på olika sätt kan bidra till att utveckla Malmö stad.

Om man på detta läger den forskning som bedrivs av doktorander samt den forskning som bedrivs vid Odontologen och som har sin utgångspunkt att utgå från konkreta behov i samhället (se nedan för en bredare beskrivning av ODs forskning) kan man med fog påstå av att majoriteten av den forskning som bedrivs vid Malmö högskola sker i någon form av samverkan med Malmö stad eller ger resultat som kan användas för att utveckla olika verksamheter i staden.

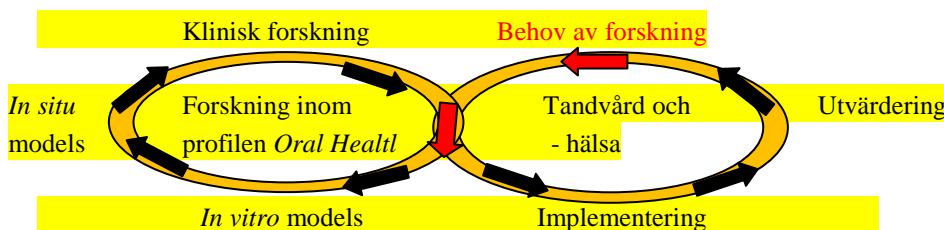
Malmö stads forsknings och utvecklingsarbete är idag (hösten 2010) organiserat i tre områden: FoU utbildning (fd RMS), FoU vård, omsorgs individ och familj samt FoU stadsutveckling (ISU). Detta knyter an till den samverkan som rör skolutveckling, migration och integration, sociala-, ungdoms- och hälsofrågor samt

stadsutveckling. Idag avsätter Malmö stad drygt 7,8 miljoner till FoU utbildning, drygt 9,2 miljoner till FoU vård, omsorg, individ och familj samt 1 miljon till ISU. Malmö högskola avsätter också 1 miljon till ISU. Inom de två förstnämnda FoU-områden pågår flera forsknings och utvecklingsprojekt, bland annat ges lärare möjligheten att inom ramen för sin anställning under fyra år forska på 50 % med målet att nå en licentiatexamen. ISU har rollen som mötesplats. Vid ISU finns också externfinansierad projekt, till exempel ERUF-EKO som kommer att beskrivas närmare nedan.

Nedan kommer några exempel ges på olika former av forskning som kan ses som exempel på forskning i samverkan eller som kan bidra till att förbättra olika verksamheter i Malmö stad. Syftet är att visa på den mångfald av olika former av forskningssamverkan som utvecklats. Ytterligare exempel på forskningssamverkan finns redovisade under de olika samverkansområdena.

Odontologens forskningsmodell

Odontologiska fakulteten (OD) invigdes 1948 och har bedrivit forskning sedan 1953, vilket resulterat in närmare 200 utexaminerade doktorander. Vid OD har man utvecklat sin forskning till följande modell, vilket kan ses som ett exempel på hur man kan koppla forskning och praktik. Detta kan i sin tur ses som en modell för hur man kan utveckla forskning i samverkan med olika verksamheter i det omgivande samhället.

Odontologens forskning har det uttalade syftet att bidra till att utveckla och förbättra arbetet med tandvård, vilket på sikt bidrar till en bättre tandhälsa. Forskningen tar sin början i olika behov och frågeställningar som uppstår i den dagliga vårdpraktiken (de röda pilarna). Dessa problem omformuleras till forskningsfrågor som kan prövas genom vetenskaplig forskning, både laboriemässigt och klinisk. När man genom forskningen lyckas utveckla nya metoder, material etc. som kan bidra till en bättre tandvård, påbörjas implementeringen av detta. Tillämpningen av nya material och metoder i en professionell praktik ger upphov till nya frågor och forskningsbehov.

Detta kan ses som ett exempel på hur man kan organisera forskning i samverkan genom att utveckla arbetssätt för att fånga upp behov hos omgivande samhälle, till exempel Malmö stad, som sedan kan ligga till grund för vetenskaplig forskning.

Därefter finns det väl utvecklade kanaler för att återföra forskningsresultat till praktiken och följa upp tillämpningen av nya forskningsresultat.

Utifrån detta perspektiv kan man hävda att majoriteten av ODs forskning på sikt kan ses som en tillgång för Malmö stad i den mening att den syftar till att bidra till en förbättrad tandvård och tandhälsa hos Malmös befolkning. ODs sätt att arbeta med forskning är ett exempel på hur vetenskaplig forskning kan förenas med utvecklingen av professionella praktiker. Det vore intressant att pröva om liknade arbetssätt kan tillämpas inom andra samverkansfält, till exempel stadsutveckling.

Forskningscirklar

Forskningscirklar är ett exempel på forskningsmetoder som förutsätter samverkan. En forskningscirkel består av 5 – 8 deltagare och leds av en disputerad forskare. Syftet med cirkeln är att tillsammans genomföra praktikinära forskning. Problemställningarna hämtas ur den egna praktiken och målet är att utveckla kunskap som kan bidra till att utveckla den egna professionella rollen och ens yrkespraktik. Varje cirkel sträcker sig över tre terminer.

En majoritet av forskningscirkelarna har genomförts genom Resurscentrum för Mångfaldens skola (RMS) – numera en del av FoU Malmö. Sedan 2007 har RMS initierat forskningscirklar för yrkesverksamma pedagoger. Detta har skett både som en del av RMS verksamhet i Malmö och som del av ett nationellt uppdrag initierat av dåvarande *Myndigheten för skolutveckling*. RMS har medverkat i etablerandet av 34 forskningscirklar där nästan 200 personer deltagit. Cirkelarna har startats såväl i Malmö som i andra delar av landet.

Cirkelarna har haft en mängd olika teman, t ex ämnesdidaktiska frågor, som matematikdidaktik och språk eller historiedidaktik. Det har genomförts cirklar där arbetslag har arbetat med att utveckla sin egen verksamhet och för skolledare. RMS har också tagit emot studenter från lärarutbildningen som velat göra examensarbeten som rör frågor om genus och jämställdhet i en skolkontext.

Från hösten 2007 till hösten 2010 har 19 forskningscirklar startats av RMS i samverkan med Malmö stad. Av dessa pågår i nuläget fyra stycken. 17 forskare från Malmö högskola har varit ledare för minst en cirkel. Fem av dem har varit ledare för två cirklar. Sammanlagt har lite mer än 100 personer verksamma inom skolväsendet i Malmö stad deltagit i någon av forskningscirkelarna. I drygt hälften av cirkelarna har man träffast mellan 5 till 8 gånger, men i flera cirklar har man träffast upp till 13 gånger. Utöver att delta i forskningscirkelarna lägger majoriteten av deltagarna i genomsnitt ner mellan 1 – 4 timmar per vecka på cirkeln (t ex läsa litteratur, genomföra undersökningar inom ramen för cirkeln). I några fall har deltagare lagt ner upp till 8 timmar i veckan på att arbeta med cirkeln.

Forskningscirklar har också startats inom två andra samverkansområden: *Stadsutveckling* och *Sociala-, hälso- och ungdomsfrågor*. Ett exempel är den forskningscirkel om lokala hållbar stadsutveckling som Institutet för hållbar stadsutveckling (ISU) startade tillsammans med SDF Fosie och SDF Södra innerstaden i februari

2010. I cirkeln samverkar tjänstemän från stadsdelförvaltningarna, forskare vid Malmö högskola och anställda vid Malmö högskolas bibliotek och Stadsbiblioteket. Syftet är att utveckla metoder för att öka deltagande i lokala stadsutvecklingsprocesser, bland annat genom att utveckla nya former för kunskapsspridning och medborgarinflytande.

Att låta anställda delta i forskningscirkel, innebär ett mer långsiktigt åtagande. Andelen forskningscirkel och antalet medlemmar kan ses som en indikator på en mer långsiktig samverkan mellan forskare och praktiker. De utvärderingar som gjorts av verksamheten visar att den är uppskattad och ger ett mervärde hos deltagarna. Forskningscirkel kan ses som ett sätt att skapa tillit och utveckla nätverk mellan staden och högskolan.

ERUF-EKO och individuell värmemätning i flerbostadshus

Detta är två projekt som exemplifierar forskning som sker i nära samverkan med Malmö stad inom ett specifikt område och som syftar till att utveckla en väl avgränsad praktik. ERUF-EKO:s syfte är att bidra till att främja en ekologisk omställning av efterkrigstidens bostadsbebyggelse. Projektets bakgrund är det växande renoveringsbehovet av de lägenheter som byggdes mellan 1950 – 1975. Syftet är att uppmuntra små och medelstora byggföretag att utveckla kunskaper och kompetenser om hur man genom renovering och förnyelse kan göra miljonprogramens områden ekologiskt mer hållbart. Bakgrunden är det växande behovet av renovering och förnyelse av dessa områden. Samarbetspartners är Miljöstrategiska avdelningen vid Miljöförvaltningen samt Serviceförvaltningen i Malmö stad, SLU Alnarp, IVL, avdelningen för energi- och byggdesign vid LTH samt MKB. Projektet finansieras via EU:s strukturfond och löper till och med februari 2011.

Projektet individuell värmemätning i flerbostadshus syftar till att utveckla metoder för att kunna mäta enskilda lägenheters värmeförbrukning i flerbostadshus. Målet är att utveckla kunskaper som kan bidra till utvecklingen av fungerade system för individuell värmemätning och skapa incitament för enskilda lägenhetsinnehavare att spara energi. I Malmö stads miljöprogram finns målet att energianvändningen i Malmö stad ska minska med 20 % till år 2020 och ytterligare 20 % till år 2030. I miljöprogrammet finns också den uttalade ambitionen att framgångsrika pilotprojekt ska bli standard. Båda dessa forskningsprojekt kommer att generera kunskaper som kan bidra till att dessa målsättningar kan uppnås. Dessa två forskningsprojekt är exempel på forskning som dels sker i samverkan med Malmö stad, dels resulterar i kunskaper som kan bidra till att utveckla olika delar av Malmö stads verksamhet samt bidra till att förvaltningar når olika verksamhetsmål.

SJU OMRÅDEN FÖR SAMVERKAN HÖSTEN 2010

Kartläggningen har identifierat sju områden där samverkan framstår som mest frekvent: *Skolutveckling, Stadsutveckling, Migrationsfrågor, Nya medier och IT, Entreprenörskap, sociala-, hälso-, ungdomsfrågor och Idrottsfrågor*. Inom dessa områden är samverkan etablerad genom formella organisationer, samarbetsavtal eller projekt. I en del fall, t ex *skolutveckling*, har samverkan utvecklats under lång tid. I andra fall så som *Nya medier* är samverkan under utveckling.

Skolutveckling

Inom området skolutveckling är samverkan institutionaliserad sedan lång tid tillbaka genom de aktiviteter som är organiserade via framförallt lärarutbildningen vid Malmö högskola. Lärarutbildningen i Malmö är näst störst i Sverige och var den andra lärarhögskolan i Sverige när den startade 1960 (den första var Stockholms). Genom lärarutbildningen finns en lång tradition av samverkan som rör skolutveckling. Det är samverkan som bedrivs genom olika forsknings- och pedagogiska utvecklingsprojekt samt inte minst genom alla de studenter som gör sin verksamhetsförlagda del av utbildningen vid olika skolor i Malmö stad. Malmö stad har etablerat *Resurscentrum för Mångfaldens Skola (RMS)* för att länka samman pedagogisk och utbildningsvetenskaplig forskning och den dagliga verksamheten i skola och förskola. RMS organiserar forskningscirklar och andra former av pedagogiska utvecklingsprojekt.

Tillsammans med Malmö högskola bedriver RMS forskarutbildning av lärare. Sex lärare anställda i Malmö stad har antagits till en licentiandutbildning med anknytning till målen för Malmö stads skolor. Fem av dem finansieras av Malmö stad och den sjätte av Malmö högskola. De kommer att under fyra år bedriva forskarstudier på halvtid med målet att skriva en licentiandavhandling. Den resterande tiden arbetar de 30 % med skolutveckling i anslutning till sina forskningsprojekt och 20 % inom sin ordinarie tjänst på Malmö stad. Forskargruppen delar sin tillhörighet mellan RMS, Malmö högskola och Malmö stad. Efter att lärarna avslutat sina forskarstudier kommer de att återgå till Malmö stad och bidra till att utveckla skolverksamheten. En förhoppning är att de ska fortsätta att fungera som en länk mellan forskning och skolpraktik.

Malmö högskola finansierar en senior forskare på 40 % av en tjänst. I forskarens uppdrag ingår att vara forskningsledare för skolutvecklingsverksamheten samt samordna ledarna för de olika forskningscirklarna. 2010 fick Malmö högskola rätten att utfärda forskarexamen i utbildningsvetenskap, vilket kommer att stärka de forskningsmiljöer som finns vid Lärarutbildningen.

Vid Lärarutbildningen pågår flera forskningsprojekt som dels sker i direkt samverkan med Malmö stad eller där resultaten kan bidra till att skolutveckling inom staden. Ett exempel är projektet *Historieundervisningens processer i det mångkulturella samhället*. Genom att studera historieundervisningen försöker man

synligöra vårt samhälles självförståelse. Historia som ämne är fortfarande i hög grad knutet till nationalstaten. I skolan lär man ut "Sveriges historia". Men i ett mångkulturellt samhälle finns det många varianter av vad som är Sveriges historia. Detta är särskilt tydligt i Malmö. En del forskningen genomförs genom forskningscirkel på grundskolor i Malmö samt i Umeå och Karlstad. Detta är ett exempel på forskning som sker i samverkan med Malmö stad och där resultaten kan användas för att utveckla verksamheten i staden, i detta fallet skolans historieundervisning.

Ett exempel på forskning som inte sker i samverkan med Malmö stad, men där resultaten kan bidra till att utveckla undervisningen i stadens skolor är projektet *Matematik för den digitala generationen*. Här är syftet att undersöka hur användningen av IKT kan bidra till att utveckla skolorans matematikundervisning. Här genomförs forskningen i samverkan med skolor i Lund, Veberöd och Södra Sandby. Inte desto mindre kan resultaten bidra till att utveckla undervisningen i Malmö skolor.

Ett tredje exempel på forskning som sker i samverkan är projektet *Education for Sustainable Development (ESD). Interdisciplinary exchange, does it matter? Focus on the teachers' complex interpretation of ESD*. Detta är ett avhandlingsprojekt som undersöker hur lärare som undervisar om hållbar utveckling förstår innebörden i begreppet. Avhandlingsprojektet är del av RCE-projektet "Mat och ESD" som drivs vid Malmö högskola.

Avhandlingsprojektet är också kopplat Malmö högskola och Malmö stads samarbete kring lärande för hållbar utveckling. I samarbete med Miljöförvaltningen har forskare från Lärarutbildningen utvecklat webbportalen "Hållbar utveckling i skolan" (HUT i skolan). Portalen riktar sig till lärare som arbetar med eller är intresserade av lärande för hållbar utveckling. På hemsidan finns exempel på hur man integrera frågor som rör hållbar utveckling i sin undervisning, konkreta tips och förslag på fördjupning. Webbportalen är ett samarbete mellan Lärarutbildningen och Miljöförvaltningen inom ramen för RCE Skåne. Regional Center of Expertise (RCE) är ett nätverk som stöds av FN och som har som mål att utveckla och sprida kunskaper som främjar arbetet med hållbar utveckling. Liknade regionala nätverk finns i hela världen. På webbportalen har man valt att lägga ett särskilt fokus på relationen mellan mat och hållbar utveckling, för att på så sätt illustrera hur frågor som rör social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet är en del av vår vardag, i detta fall maten vi äter hemma och i skolan. Som en del i detta arbete erbjuder Malmö högskola en kurs för lärare i Malmö stad om lärande för hållbar utveckling. Man har också arrangerat en konferens (våren 2010) på temat "Mat, klimat och hållbar utveckling" tillsammans med Malmö stad.

Den bredaste samverkan mellan Malmö högskola och Malmö stad som rör skolutveckling sker inom den verksamhetsförlagda tid som ingår i de olika utbildningsprogrammen på Lärarutbildningen. Lärarutbildningen har avtal med partnerskolor i 25 skånska kommuner, däribland Malmö stad. Enligt avtalen förbinder sig kommunen att ta emot ett visst antal studenter under hela deras utbildningstid. Studenterna är placerade vid samma skola under all verksamhetsförlagd tid och deltar i det dagliga arbetet på skolan. Partnerskolorna är ett exempel på en långsiktig samverkan som skapar mötesplatser mellan en professionell praktik och de utbildningar och den forskning som finns vid högskolan. Ett annat exempel på mötesplatser mellan forskare och praktiker är de

tankesmedjor som startas i samarbete mellan Lärarutbildningen och kommuner runt om i Skåne, däribland Malmö stad.

Stadsutveckling

Malmö stad har i över tio år arbetat aktivt för att främja hållbara stadsutvecklingsprocesser. Internationellt är Malmö stad välkänt för den ekologiska omställningen av miljonprogramsområdet Agustenberg samt de olika ekologiska pilotprojekten i den nybyggda stadsdelen Västra hamnen. Vid Malmö högskola finns flera utbildningar som berör flera aspekter av stadsutveckling, till exempel i arkitektur och visualisering, stadsplanering, byggingenjörprogrammet, mäklar programmet och utbildningsprogram för fastighetsföretagande. Hösten 2009 startades även ett mastersprogram i Hållbar stadsutveckling i samarbete med SLU Alnarp. Inom detta område sker samverkan mellan högskolan och Malmö stad genom olika forsknings- och utvärderingsprojekt, i samband med utbildningar och i mer institutionaliserade form genom Institutet för Hållbar Stadsutveckling (ISU) och Centrum för Fastighetsföretagande (CFFF).

ISU har utvecklats ur ett långvarigt samarbete mellan högskolan och Malmö stad kring frågor som rör hållbar stadsutveckling. Ett av de initiativ som föregick bildandet av ISU var StadsEkologiskt Forum, som var en ideell förening och StadsEkologiskt Kunskaps- och Utvecklingscentrum i Malmö, som var ett samverkansprojekt mellan Malmö stad, Malmö högskola och Region Skåne. ISU finansieras idag av Malmö högskola och Malmö stad.

I samarbetsavtalet mellan Malmö stad och högskolan har fem stycken mål formulerats för ISU:

1. Arbeta med hållbarhetsanalyser av större utbyggnadsområden, omvandlingsområde och större strategiska projekt,
2. Utveckla hållbara lösningar för tematiska områden, till exempel trafik, integration, grönstruktur,
3. Underlätta högskolans utveckling av praktisknära forskning om hållbar stadsutveckling,
4. Samla, utveckla, förmedla och utbyta kunskaper och erfarenheter inom institutets intressekrets samt
5. Utveckla nya samverkansformer mellan Malmö högskola, Malmö stad och andra aktörer.

Genom ISU har flera forsknings- och utvecklingsprojekt genomförts i samverkan, till exempel tidigare nämnda ERUF-EKO, som rör ekologisk omställning av efterkrigstidens bebyggelse. Ytterligare ett exempel på en mer institutionaliserad form av samverkan är Centrum för Fastighetsföretagande (CFFF). CFFF är en förening där bland annat Malmö stad och Malmö kommunala bostadsbolag är medlemmar. CFFF är en mötesplats som strävar efter att vara en öppen och mångvetenskaplig forsknings- och utvecklingsmiljö. Man utgör också en länk till Malmö högskolans utbildning i fastighetsföretagande och till den forskning kring fastighetsföretagande som finns vid högskolan. CFFF anordnar regelbundna frukostmöten, bjuder in föreläsare samt anordnar studentaftnar.

Hösten 2009 startade det tvååriga mastersprogrammet Hållbar stadsutveckling – ledning, organisering, förvaltning. Programmet är ett samarbete mellan Urbana studier och SLU Alnarp. Studenterna delar sina studier mellan Malmö högskola och SLU. Programmet har utvecklats med stöd från KK-stiftelsen och samverkan har varit en viktig del i programmet från början. Till programmet finns ett nätverk med samarbetspartners, däribland Malmö stad. Under sin andra termin genomför studenterna en förstudie av ett stadsutvecklingsprojekt i samverkan med en extern part. Malmö stad har varit en av dessa parter.

Det finns också flera exempel på samverkan genom forskning. Ett exempel är den forskning som bedrivs med syfte att förstå drivkrafterna bakom konflikterna mellan räddningstjänst och ungdomar. Sedan några år tillbaka har det regelbundet uppstått oroligheter i bostadsområde i Malmö i samband med bränder. Grupper av ungdomar har kastat sten på räddningspersonal och på andra sätt hindrat olika räddningsinsatser. Liknande händelser har ägt rum i andra städer i Sverige, men också under kravaller i Köpenhamn och Paris. Mot bakgrund av denna problematik har flera forskningsprojekt startats vid Urbana studier. Dessa projekt är externfinansierade. Arbetet sker dock i samverkan med delar av Malmö stad:

- Projektet ”Förebyggande säkerhetsarbete – metoder för Möten och Dialoger” (MoD-projektet) startade 2008 och löper till och med 2011. Det finansieras av *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*. Projektet syftar till att analysera de föreställningar som ungdomar och räddningstjänst och polis har om varandra. Projektet ska resultera i en metod som kan användas av myndigheter som arbetar med dessa frågor för att öppna upp nya former av dialoger med olika befolkningsgrupper. Detta kommer även Malmö stad till del, då man får verktyg och arbetsmetoder för att hantera den problematik som finns i vissa bostadsområden idag.
- Projektet ”Anlagda bränder – sociala förändringsprocesser och förebyggande åtgärder” startade 2009 och pågår till och med 2012. Projektet ska utifrån en områdesbaserad ansats analysera utvecklingen av anlagda bränder sett i relation till den sociala utvecklingen i ett antal utsatta bostadsområden. Projektet ska också analysera motiv och förhållningssätt bland ungdomar till att anlägga bränder. Projektet ska resultera i en områdesbaserad metod för risk- och sårbarhetsanalys. Ett särskilt fokus ska läggas på att ta fram ett sammanhållet åtgärdsprogram mot anlagda bränder.
- Sedan flera år tillbaka pågår ett samarbete mellan en grupp forskare vid Malmö högskola och SDF Fosie. Forskare fungerar som följeforskare och stöd för lokala utvecklingsprocesser inom SDF Fosie. Inom ramen för följeforskningen pågår flera olika delprojekt. Ett är levnadsundersökningen 2009-2010 där 35 studenter på utbildningsprogrammet Stadsbyggnad, Stadsutveckling och Planering kartlägger levnadsvillkoren hos boende i Fosie.

Ett annat exempel på samverkan som rör stadsutveckling är det nystartade Institutet för Malmös historia. Här ryms flera olika samverkansprojekt. Ett är den digitala

uppslagsboken "Kulturarv Malmö". Detta projekt syftar till att skapa en plattform för att samla och sprida forskning om Malmö stads historia och utveckling. Malmö stad finansierar en forskningsledare som under fem år är ansvarig för projekt "Mellan stad, högskola och Europa – att föra samman historia och framtid."

Ytterligare ett samverkansprojekt är URBACT som är kopplat till ett EU-nätverk och den stora EU satsning som finns på stadsutveckling och urbana frågor. Malmö stad är en av flera partner i ett URBACT-nätverk. Man har också ett nationellt uppdrag och spridningsansvar (på det egna språket) samt ansvar för att kanalisera information tillbaka till medlemsländerna. Martin Grander på Lärarhögskolan är ansvarig för den svenska uppsamlingspunkten för URBACT på uppdrag av Malmö stad.

I skrivandets stund arbetar också Malmö stad med lansering av områdesprogram, som riktar sig mot fyra (kanske fem) socialt utsatta områden i Malmö stad. Till denna satsning har diskussioner inletts om att eventuellt knyta följeforskning till områdesprogrammen.

Migration och Integration

Huvuddelen av den samverkan som sker inom området migration och integration är knutet till forskningsprojekt. I en del fall har projekten resulterat i att interventionsverksamheter startats som ett sätt att hantera problematik som uppmärksammats genom forskningen. Ett exempel är *Hälsoskolan*⁶ som startades 2009 som en följd av en kartläggning av stressymptom hos nyanlända flyktingar, som i sin tur försvårade för dem att delat i SFI och andra former av integrationsverksamhet.

Ett bra exempel på samverkansaktivitet inom detta område är den gästprofessur till Willy Brandts minne som inrättades samma år som högskolan bildades 1998. Professuren var en gåva från Malmö stad, som också lovade finansieringen under 12 år. Professuren placerades vid IMER, men är sedan 2007 knuten till Malmö Institut for Studies of Migration, Diversity and Welfare (MIM). Under 2010 utvärderade professor Bo Stråth professuren. Malmö stad beslutade därefter att förlänga sin finansiering av professuren fram till 2020. Genom åren har 19 personer haft gästprofessuren. I snitt har deras arbete resulterat i tre publikationer om året. Genom professuren har ledande forskare inom migrationsområdet lockats till Malmö och bedrivit studier här. Genom detta skapas det möjligheter för Malmö stad att få tillgång till aktuell forskning.

Ett annat exempel som också knyter samman denna kategori med de två ovanstående (Skolutveckling och Stadsutveckling) är en forskningsanknuten utvärdering som genomförs av Kroksbäck/Linné. Utvärderingen studerar utbytet mellan två skolor belägna i olika stadsdelar i Malmö. Ett utbyte som pågått mellan 2007 – 2010. Syftet är att identifiera faktorer som leder till framgång och faktorer som utgör hinder i den integrationsprocess som pågår mellan elever från de olika stadsdelarna. Utvärderingen är finansierad av Malmö stad, Resurscentrum för mångfaldens skola/FoU-utbildning och genomförs i samarbete mellan IMER och CTA på högskolan.

⁶ Samverkan kring Hälsoskolan kan sedan sägas fortsatt genom att Centrum för tillämpad arbetslivsforskning fått uppdraget att utvärdera Hälsoskolan.

Vid MIM, som nämnts ovan, pågår flera samverkansprojektet. Ett av dem är "Muslim Intergration in Malmö". Projektet syftar till att synliggöra den komplicerade situationen kring muslimsk integration inom Sverige i allmänhet och i Malmö i synnerhet. En uttalad ambition med projektet är att resultaten ska kunna fungera som vägledande för beslutsfattare och anställda i Malmö, dels genom att det sammanfattar forskningen kring dessa frågor, dels genom de nya forskningsresultat som kommer att genereras. Projektet ingår som del i en större satsning vid MIM, med syftet att genomföra komparativa studier mellan Malmö stad och städer med liknade storlek och socioekonomiska förutsättningar.

Vid området för *Hälsa och samhälle* pågår forskningsprogrammet "Migrationens utmaningar" i samverkan med FoU Malmö vård, omsorg, individ och familj. Arbetet initierades av Region Skåne 2007 och sker i samverkan mellan Regionen, Malmö stad och Malmö högskola. Programmet pågår till och med 2011. Regionen står för huvuddelen av finansieringen med 3 miljoner om året. Malmö stad finansierar en forskningskoordinator. Malmö högskola finansierar en forskningsledare vid *Hälsa och samhälle*. Det övergripande syftet är att bidra med kunskapsutveckling i migrationsfrågor kopplat till hälsa, omsorg och vård. Programmet utgår från två huvudteman: "Migranternas möten med svensk omsorg och vård" samt "Professioner och organisationer i förändring". Programmet leds av en styrgrupp med representanter från Malmö stad, Malmö högskola och Region Skåne. Fem FoU-projekt finansieras för närvarande inom ramen för detta program. Av dessa sker fyra i samverkan med Malmö stad:

- "Vi – men vem är dom?" Kompetensutveckling för personal inom Daglig Verksamhet. Här sker samarbetet med Husie Hörna.
- En studie av barnfamiljers möjlighet till självförsörjning i Rosengård. Detta sker i samarbete med SDF Rosengård, Arbete och utbildning, enheten för ekonomiskt bistånd.
- Kartläggning av arbetet med ensamkommande flyktingbarn i Malmö stad. Projektet sker i samarbete med Enheten för ensamkommande flyktingbarn.
- Kunskapsresan. Detta sker i samarbete med SDF Limhamn/Bunkeflo, Enheten för medicinsk och social omsorg

Ett annat forskningsprojekt inom detta område är "Mångfald i staden – kultur, etnicitet och religion och drömmar om vård och omsorg". Syftet är att skapa en bättre förståelse för den mångfald av föreställningar om och förväntningar på vård och omsorg som finns hos invånare i Malmö stad. Idag finns en mängd antagande om att olika grupper vill ha olika sorters vård och omsorg beroende på vilken kulturell, etnisk eller religiös bakgrund brukaren har. Projektet vill undersöka i vilken utsträckning detta stämmer och i så fall vilka antaganden och föreställningar som finns hos olika grupper och individer. Projektet finansieras av Region Skåne, Malmö stad och Malmö högskola.

Nya medier och IT

Nya medier är ett nystartat fokusområde för samverkan vid Malmö högskola. Samverkan sker idag framförallt genom MEDEA: Collaborative Media Initiative. MEDEA verkar för att utveckla nya kunskapsformer och innovationsmodeller inom området nya medier. MEDEA är uppbyggt kring samproduktion⁷ med aktörer utanför högskolan. MEDEA vill utveckla nya sätt att driva kollaborativ forskning som kan beskrivas som flervetenskaplig forskning bedriven tillsammans med aktörer utanför akademien. MEDEA finansieras av KK-stiftelsen. I dagsläget har man ca 90 samarbetspartners, däribland Malmö kommunala Bostadsbolag (MKB).

Samarbeten inom MEDEA bedrivs oftast i lösa konstellationer där Malmö stad är en part som kan ingå i en innovationsprocess. Ett exempel är **Living lab the Neighbourhood**. Tanken är att "lab" sätts upp där företag, organisationer, myndigheter och högskola/universitet kan träffa medborgare i syfte att experimentera och skapa nya produkter, tjänster och kunskap "in real-life environments". Living lab the neighbourhood arbetar med social innovation och samverkande tjänster i Rosengård och Fosie.

Flera exempel är **Do-tank** eller **Dodream**⁸, en slags matchning mellan idéer och resurser som görs både digitalt men också genom fysiska möten så kallade Dodreamträffar. Ett annat exempel är **ParaPolis** som undersöker verktyg för stadsutveckling genom nya former av processer och dialog för representation. Rent praktiskt kan det handla om "framtidsskikare" uppställda i staden där medborgarna får möjlighet att utforska alternativa framtider; Malmö stad med spårvagn exempelvis. Detta har genomförts i samarbete med Fosie SDF och Gatukontoret. En av poängerna med arbetet är att engagera boende i området att ge förslag kring hur "deras" område kan eller skulle kunna förändras och utvecklas.

2010 erhöll Malmö högskola rätten att ge forskarexamen i Nya medier. Detta stärker den forskningsmiljö som är etablerad vid K3 vid Malmö högskola. Detta skapar nya möjligheter att utveckla forskningsprojekt i samverkan med Malmö stad, till exempel olika doktorandprojekt.

Entreprenörskap

Malmö högskola har startat flera satsningar för att främja entreprenörskap hos såväl anställda som studenter. Högskolan har också flera utbildningar i entreprenörskap. 2010 fick Malmö högskola ta över KK-stiftelsens uppdrag att utveckla och driva en nationell mötesplats för socialt entreprenörskap. Inom ramen för detta uppdrag har flera studieresor organiserats för att på plats studera exempel på socialt entreprenörskap, bland annat till London, Berlin och Toronto. På dessa resor har tjänstemän från Malmö stad deltagit, vilket har bidragit till att göra resorna till mötesplatser och en grogrund för nya samverkansprojekt. Att olika satsningar på entreprenörskap bör ske i samverkan med omgivande samhälle är en självklarhet och här presenteras de satsningar som berör samverkan mellan högskolan och Malmö stad.

⁷ En samverkansform där parterna förväntas producera tillsammans

⁸ <http://ky-kampanj.eductus.com/dodream/index.html>

Ett första exempel är en internationell masterutbildning i samhälls-entreprenörskap där delar av utbildningen genomförs i samverkan med Malmö stad. Vid fakulteten för Urbana studier pågår rekryteringen av en professor i socialt entreprenörskap som ett led i att etablera en forskningsmiljö kring dessa frågor. Detta kan ses som en resurs för att utveckla kommande samverkansprojekt kring socialt entreprenörskap.

Ett annat exempel är en workshop som genomfördes i november 2009. Workshopens tema var på vilka sätt forskningen kring sociala innovationer och socialt entreprenörskap kan bidra till samhällsutveckling. På workshopen deltog forskare från Malmö högskola och tjänstemän från Malmö stad.

Ett exempel på en mer långsiktig samverkan inom detta område är stiftelsen Mecena som stiftats av Malmö stad för Malmö högskola i samarbetet med näringslivet. Mecena ska verka för att skapa samarbeten som nyttiggöra olika kunskapsområden och kompetenser som idag finns vid högskolan. Målet är att resultat och idéer ska bidra till att utveckla både utbildnings- och näringslivsmiljöer av hög kvalitet. Mecena ska bland annat ge stöd till rådgivning och affärsutveckling i syfte att tillvarata intressanta forskningsresultat. Man vill också stödja större satsningar på entreprenörskap som riktas till högskolans studenter och forskare. Till stiftelsen finns även Klubb Mecena som är en mötesplats för forskning och näringslivet.

2009 startades Näktergalen Entreprenör, som är en utveckling av mentorsprogrammet Näktergalen Malmö som funnits vid högskolan sedan 1997 (se nedan). Genom Näktergalen Entreprenör får studenter en mentor från näringslivet eller offentlig sektor. Syftet är att matcha studenten med en yrkesverksam från ett annat fält än det studenten utbildar sig till. Studenterna ges inblickar i yrkeslivet och mentorererna får en kontakt in i högskolan. Detta är ett exempel på samverkan som inte specifikt riktas till Malmö stad, men som Malmö stad kan dra nytta av och också medverka i. Alla studenter vid Malmö högskola kan söka till Näktergalen Entreprenör.

Ytterligare ett exempel på samverkan inom detta område sker genom Drivhuset Malmö. Drivhuset hjälper högskolestudenter att starta och driva företag. Genom Drivhuset kan man få råd och stöd, utbildningar samt tillgång till företagsnätverk. Malmö stad och Malmö högskola är två av de partners som är knutna till Drivhuset.

Sociala frågor, hälsa samt ungdomsfrågor

Inom området för sociala frågor, hälsa samt ungdomsfrågor så sker huvuddelen av samverkan genom fakulteten för Hälsa och samhälle (HS). HS har ett brett kontaktnät inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, skola, kriminalvården samt organisationer och företag med anknytning till dessa områden. HS erbjuder omvärlden uppdragsutbildningar, uppdragsforskning, utredningar och praktiksamarbete. Flera av utbildningarna vid fakulteten innehåller olika former av verksamhetsförlagd utbildning. HS har en föreläsningsverksamhet där yrkesaktiva från Malmö stad föreläser inom framför allt socionom- och folkhälsovetar- och äldrepedagogprogrammen. Omvänt föreläser även lärare från HS (främst från folkhälsovetar- och sjuksköterskeprogrammen) för anställda inom Malmö stad.

Det finns på HS också en samverkan med Malmö stad gällande forskning och FoU. Några exempel är tidigare nämnda *Migrationens utmaningar* och MINDS där visst stöd erhållits från Malmö stad. Annan forskning bedrivs i AIC Fosie angående en *Hälsoskola* för nyanlända flyktingar. Ytterligare ett exempel är Fosie handikappomsorg för utveckling av delaktighetsmodellen. HS har också doktorandprojekt där Malmö stad står som finansiär, och FoU-samarbeten med SDF Rosengård och Beroendecentrum och samarbeten mellan HS och FoU Handikappomsorg. Utöver ovan nämnda har även HS sedan juli 2008 haft ett tvåårigt samarbetsavtal med Malmö stad gällande utbildning, kompetensutveckling, forsknings- och utvärderingsinsatser samt metodutveckling där styrgruppen bestod av representanter från både HS och Malmö stad. Det finns också en samverkansgrupp där representanter från HS och Malmö stad ingår som syftar till att öka kontaktytor inom socialt arbetes tre verksamhetsdelar; yrkespraktik, utbildning och forskning. Planer för framtiden inom denna grupp är att inrätta kombinationstjänster där Malmö stad och högskolan finansierar var sin del av tjänsterna. Inom området socialt arbete finns också en tjänst på högskolan som arbetar på 25% i syfte att bygga upp samverkan mellan högskolans område för socialt arbete och FoU enheten Individ och familjeomsorg på Malmö stad. Arbetet har bestått av anordnande av konferenser, seminarier och förmedling av uppsatskontakter samt initiering av ett par utvärderingsprojekt (Motiverade samtal, Eftervårdsprojekt, Etnicitetens betydelse i missbrukarvård).

Inom området Biomedicinsk laboratorievetenskap/biomedicinsk teknologi finns i Malmö någon som kallas MEDEON, en forskningspark inom *life science*. I denna forskningspark är Malmö stad den största ägaren och kan i och med detta verka som en länk mellan näringsliv, forskning och utbildning.

Ytterligare exempel inom detta område är Odontologiska fakulteten som samverkar med Malmö stad genom aktivt medverkande i KY utbildningar av tandsköteskor inom regionen.

Vid lärarutbildningen finns det samverkansaktiviteter mellan högskolan och Malmö stad i flera ungdomsfrågor. Ett tydligt exempel är mentorskapsprogrammet Näktergalen. Näktergalen har funnits sedan 1997. Den grundläggande tanken är att barn mellan 8 – 12 år under två terminer träffar en student en gång i veckan. Sedan starten har över 1000 barn i Malmö haft en student som mentor. Idag har konceptet utvecklats och breddats. 2007 startade Näktergalen Senior där studenter från Hälsa och samhälle träffar människor över 70 år två gånger i veckan. Projektet riktar sig till seniorer boende i Fosie samt västra och södra innerstaden. Alla studenter vid Malmö högskola kan ansöka om att bli mentor i Näktergalen Malmö. Näktergalen samverkar med Fosie SDF, Västra Innerstaden SDF samt Södra Innerstadens SDF i Malmö. Dessutom samverkar man med Agustenborgsskolan, Hermodsdalsskolan, Munkhätteskolan, Lindängensskolan med mottagningsenhet samt genomgångsboendet Mosippan.

Ett annat exempel på samverkan inom detta område är pilotprojektet ”Unga kvinnor”. Projektets målgrupp är arbetslösa unga kvinnor med en ångest- och depressionsproblematik. Genom att kombinera vårdinsatser med arbetsmarknadscoachning syftar projektet till att hjälpa deltagarna in på arbetsmarknaden. Projektet är ett samarbete mellan Malmö stad, Integrerad Närsjukvård i Malmö, Primärvården, Arbetsmarknads och Integrationscenter och Malmö högskola (HS). Unga kvinnor delfinansieras också av FINSAM,

samordningsförbund där Malmö stad ingår. Ett ramavtal finns mellan FINSAM och Malmö högskola gällande utvärdering av dess insatser så Unga kvinnor är också en av de insatser som utvärderas av forskare/utvärderare på högskolan.

Idrotten i samhället

Idrottsvetenskap är ett relativt nytt område vid Malmö högskola. Inom detta fält sker samverkan både inom forskning och utbildning. 2010 erhöll Malmö också rätten att utfärda doktorsexamen inom detta fält. Här finns en växande forskningsmiljö. 2009 bildade Malmö högskola tillsammans med universiteten i Göteborg, Stockholm, Karlstad samt dåvarande Växjö Universitet (numera Linnéuniversitetet) en nationell forskarskola i idrottsvetenskap.

Sedan flera år tillbaka sker merparten av samverkan inom Malmö Idrottsakademi (MIA) som är ett resurs- och utvecklingscentrum för idrott i alla dess former, från elitidrott, till barn och ungas idrott till breddidrott. Akademin ska stimulera till forskning och utveckling som rör idrotten i Skåne. Projektet utvecklas och drivs i samverkan mellan Malmö högskola, Malmö stad, Elitidrottscentrum Syd samt regionala och lokala idrottsföreningar. Ett uppdrag är att ge elitidrottare möjligheter att kombinera idrott med studier.

Övriga exempel på samverkan

Nedan följer en redovisning på andra samverkansaktiviteter som inte så enkelt placeras under ovanstående rubriker. Vissa av dem föreligger som ett tvärsnitt genom alla teman ovan.

Utvärderingar

Forskare/utvärderare vid Malmö högskola har genomfört en mängd utvärderingar av projekt och verksamheter där Malmö stad är en part. Detta är en form av samverkan som skapar möjligheter för organisationsutveckling och lärande. Sedan 2008 finns ett ramavtal gällande utvärderingar av arbetsmarknads, integrations- och rehabiliteringsinsatser som genomförs av Malmö stad. Avtalet löper till och med 2011. Hittills (hösten 2010) har detta resulterat i ca 20 utvärderingsprojekt. Inom ramen för detta avtal har även en del studentprojekt initierats.

Organisationsutveckling och lärande

Tätt knutet till ovan nämnda rubrik finns det vissa insatser som syftar mer uttalat till organisationsutveckling. Ett exempel är utvärderingen av Malmö stads arbete med politiska styrdokument. Utvärderingen pågick under ett års tid och resultatet har kunnat tillämpas på flera nivåer inom Malmö stad. En uppföljning av tillämpningen av utvärderingsresultatet är under skrivandets stund initierad.

Ett annat exempel är samarbetet mellan Stadskontoret, FoU-Malmö och Enheten för kompetensutveckling vid högskolan som rör lärande på arbetsplatser. Samarbetet har resulterat i utvecklingen av en modell för lärande på arbetsplatser.

Delar av detta arbete har också legat till grund för en årlig konferens kallad arbetsplatslärande som högskolan arrangerar. Malmö högskola ger även skräddarsydda ledarskapsutbildningar i samverkan med Malmö stad.

Vid högskolans område *Globala politiska studier* pågår också samverkan med Malmö stad i förhållande till ett Polkandprogram för Offentlig organisation och ledning. Till detta program finns en referensgrupp där representanter från bland annat Malmö stad ingår. Tjänstemän från Malmö stad medverkar också i diverse praktikorienterade inslag i utbildningen, som gästföreläsare medverkar vid paneldebatter eller att studenter genomför ”skuggning” av deras arbete runt om på olika förvaltningar.

Uppdragsutbildning

Malmö högskola erbjuder kompetensutveckling till arbetslivet. Tillsammans med uppdragsgivare utarbetar högskolan utbildningar och kurser som möter aktuella behov. Uppdragsutbildningar är något som sker på flera olika områden på högskolan. I vissa fall handlar det om att skräddarsy en kurs/utbildning för en organisation och i andra fall är det en kurs som högskolan erbjuder. Som nämnts tidigare har Odontologiska fakulteten utbildningar av sjuksköteskor, HS erbjuder en rad uppdragsutbildning inom bland annat ledarskap, psykisk ohälsa, sexologi, kriminologi, omvårdnad och funktionshinder. RUC, Regionalt utvecklingscentrum vid högskolan driver uppdragsutbildningar i första hand riktad till skolvärlden.

Styrelseuppdrag och referensgrupper

Ett annat exempel på samverkan som ofta glöms bort är att representanter från Malmö stad och Malmö högskola har styrelseuppdrag och är medlemmar i gemensamma referensgrupper. I högskolans styrelse sitter Anders Rubin, kommunalråd i Malmö samt Henric Kahlmeter, barn- och ungdomschef i Malmö stad. I styrgruppen för ISU sitter Per-Arne Nilsson, Miljöförvaltningen och Kerstin Åkerwall, Stadsbyggnadskontoret. Inger Nilsson är en av medlemmarna i Mecenass styrelse. Detta är tre exempel bland många.

Denna typ av samverkan kan sägas *krypa in* i och mellan olika organisationer. Sannolikt uppstår många nya idéer på olika projekt och samarbete i samband med olika möten.

SLUTSATSER

I inledningen beskriv samverkan som något som kryper in i organisationer genom en mängd olika aktiviteter. För att samverkan ska uppstå måste det alltså finnas möjligheter och anledningar för individer och grupper på högskolan och i staden att regelbundet mötas och verka tillsammans.

Denna genomgång visar att det idag sker en mängd samverkan mellan staden och högskolan och att samverkan har olika karaktär. En generell slutsats är att karaktären på samverkan inom olika områden påverkas av de organisatoriska strukturerna kring vilket samverkan är uppbyggd. Dessa strukturer har i flera fall utvecklats under lång tid, vilket har skapat en stabil grund för vissa former av samverkan. Om man vill utveckla andra former av samverkan inom ramen för de etablerade områdena eller utveckla nya samverkansområden, måste man ta hänsyn till dessa strukturer. En annan slutsats är att det idag finns många personer inom högskolan och Malmö stad som har arbetat med samverkan under lång tid. Det bör därför utvecklas former för erfarenhetsutbyte mellan olika samverkansområden. Inom de olika områdena har samverkan alltså olika karaktärer och olika förutsättningar.

Inom områdena *Skolutveckling* och *Social-, ungdoms- och hälsofrågor* är en stor del av samverkan knuten till de professionsutbildningar som finns vid tre av högskolans fakulteter: Lärarutbildningen, Fakulteten för hälsa och samhälle samt Odontologiska fakulteten. Här finns tydliga avnämare och därmed tydliga partners att samverka med inom Malmö stad. Samverkan med Malmö stad påbörjades innan Malmö högskola formellt bildades. Här finns en lång tradition av att samverka inom forskning, utbildning och olika former av fortbildning av yrkesverksamma. Inom dessa två områden har den samverkan som rör forskning och utveckling institutionaliserats genom två FoU-enheter: FoU Malmö utbildning (fd RMS) samt FoU Malmö vård, omsorg, individ och familj. Malmö stad avsätter nästan 8 respektive 9 miljoner till dessa två FoU-enheter. Detta bidrar också till att skapa möjligheter för långsiktiga samverkansrelationer.

Inom samverkansområdet *Migration och integration* sker huvuddelen av samverkan genom olika forskningsprojekt, till exempel inom Migrationens utmaningar och av de gästforskare som innehar Willy Brandt-professuren. Flera av dessa projekt rör också andra samverkansområden, i första hand *Stadsutveckling* och *Sociala, ungdoms- och hälsofrågor*. Samverkan med Malmö stad inom detta område påbörjades när högskolan bildades eftersom migrationsfrågor från början utgjorde en viktig profil på Malmö högskola.

Inom samverkansområdet *Stadsutveckling* har samverkan pågått sedan över tio år tillbaka. Då Malmö stad har sedan början på 2000-talet aktivt arbetat med att hållbar stadsutveckling, vilket har skapat behov av olika former av forskningssamverkan. Detta behov låg också till grund för utveckling av ISU. Vid Malmö högskola finns också flera utbildningar som rör olika aspekter av stadsutveckling. Det pågår också forskning kring olika aspekter av stadsutveckling.

Inom området *IT och Nya medier* sker en stor del av samverkan genom MEDEA. Här prövas nya former av samverkan, som Living-Labs och Do-Tanks. Erfarenheterna från detta arbetet bör kunna spridas och tillämpas inom andra samverkansområden.

Inom samverkansområdet *Entreprenörskap* finns det färre exempel på samverkan genom forskning och utbildning. Huvuddelen av samverkan är riktad mot att

stödja utvecklingen av nya företag och verksamheter. Här är samverkan en grundläggande förutsättning för framgång. Inom området pågår utvecklingen av nya forsknings- och utbildningsmiljöer. Samverkansområdet *Idrottsfrågor* är också relativt nytt. Även här är samverkan i många fall en förutsättning för att verksamheten ska utvecklas. Inom området finns också en växande forskningsmiljö som sannolikt kommer att skapa grogrund för olika samverkansprojekt.

Vägar vidare

Ett syfte med kartläggningen är att stimulera till strategiska diskussioner om hur samverkan mellan Malmö stad och Malmö högskola kan utvecklas.

- **Erfarenhetsutbyte**

Idag finns en mängd exempel på samverkan. Det finns många anställda inom Malmö stad och Malmö högskola som har lång erfarenhet av att arbeta med samverkan. Samtidigt finns det få mötesplatser där man kan diskutera samverkans på ett mer generellt plan. Det saknas också strukturer för att sprida och översätta olika erfarenheter mellan samverkansområdena. Därför bör man skapa nätverk både inom och mellan Malmö högskola respektive Malmö stad. Då kan man undvika att "uppfinna hjulet igen". Istället finns möjligheten att utveckla och förfina olika former av samverkan. Ett ökat erfarenhetsutbyte minskar också risken att upprepa gamla misstag.

- **Utveckling och spridning av arbetsmetoder för samverkan**

En förutsättning för samverkan är fungerande arbetsmetoder. Inom olika delar av högskolan har det utvecklats metoder för samverkan, till exempel forskningscirklar och Living-Labs. Det har etablerats samverkansavtal mellan Fakulteten för Hälsa och samhälle och Malmö stad. Malmö stad har skapat möjligheter för lärare att forska på arbetstid. Odontologiska fakulteten har utvecklat en forskningsmodell för att koppla samman behov i samhället som rör tandvård och tandhälsa med forskning. Dessa olika arbetsmetoder bör spridas och prövas i nya sammanhang.

- **Kunskapsspridning och utbildning**

Ett resultat från kartläggningen är att det pågår mycket forskning vid Malmö högskola som inte sker i direkt samverkan med Malmö men där resultaten kan användas för att utveckla olika verksamheter i staden. Vid högskolan finns flera exempel på strukturer för kunskapsspridning, till exempel de uppdragsutbildningar som ges av Centrum för kompetensberedning, ISU, Centrum för Fastighetsföretagande eller de tankesmedjor som utvecklats vid Lärarutbildningen. En annan kanal för kunskapsspridning är *Forskarnavet*. En strategiskt viktig fråga är hur dessa olika kanaler kan utnyttjas bättre för att främja nya former av samverkan.